

ÅRETS NANOTEKNIKDAG PÅ OBDUCAT:

BÄDDAT FÖR REVOLUTION MED PYTTESMÅ VERKTYG

Nanoteknik är en nyckel för att lösa dagens samtidsproblem. Det utvecklas redan material och produkter som hjälper mänskligheten att använda jordens resurser mer sparsamt. LED är ett exempel.

– Vi hjälper våra kunder att ta steget in i en hållbar teknikanvändning, förklarade Obducats vd vid en pressträff i början av juni.

Ofantligt litet, men ändå enormt stort. Ungefär så kan nanotekniken och dess potential beskrivas i all enkelhet. För det handlar å ena sidan om högteknologisk utveckling med avancerad utrustning i partikelfria utrymmen. Å andra sidan om så vardagliga saker som lampor, tv-apparater, datorskärmar och läkemedel.

Vid en pressträff på malmöföretaget Obducat i början av juni visade vd Lars Tilly företagets laboratorium. Här möjliggörs replikering av nanomönster i pyttformat – så kallad nanoimprintlitografi. Dessa mönster används sedan för att tillverka allt från LED-lampor och hemelektronik till fotooptik och solceller.

– Jag är ingen teknikexpert men jag har förstått så mycket som att det ger stora möjligheter att jobba i den här skalan. Nano åstadkommer fantastiska saker med material, konstaterade förre forskningsministern Lars Leijonborg som var en av de inbjudna gästerna på Obducats nanoteknikdag.

I sin nya roll som ordförande i föreningen SwedNanoTech ska han främja svensk nanoteknikexport. Det gäller att lyfta framgångsrik blågul forskning till kommersiell framgång på världsmarknaden, såväl för småbolag som för storföretagen. Dels nya entreprenörer som till exempel satsar på nanotyg som aldrig blir fläckiga, dels hundraåriga företag som med hjälp av nano gör sin basvara – som stål eller cellulosa – bättre och mer konkurrenskraftig.

– Sverige är en framstående nanonation med bolag som har alla chanser att bli morgondagens storföretag. Nanobranschen måste nu bli bättre på att

förklara att den här teknologin kan göra produkter bättre, billigare och mer hållbara för människor och miljö, påpekade Lars Leijonborg.

– Många nationer storsatsar nu på nanoteknik för att säkra sina medborgares framtid och välfärd, påpekade även Obducats styrelseordförande Henri Bergstrand.

Han efterlyser en större kraftsamling av resurser för att lyfta den svenska nanoindustrin ytterligare. Sverige har idag cirka 150 nanobolag, varav Obducat är ett av de mest renodlade på området.

– Mot bakgrund av Sveriges position inom forskningen har vi alla möjligheter att bli framgångsrika, men stödet för de små nanobolagen har hittills varit för dåligt, fortsatte Henri Bergstrand.

Lars Leijonborg lyckades under sin tid som minister tillföra svensk forskning 5 färskt miljarder kronor som delvis har kommit nanoforskningen tillgodo. Att denna typ av satsning ger utdelning är många experter överens om. Även om det kan ta tid.

– Det tog ett företag som TetraPak 25 år att knyckla till en papperskartong och göra den till en kommersiell framgång, påpekade Henri

” SVERIGE ÄR
EN FRAMSTÅENDE
NANONATION MED
BOLAG SOM HAR
ALLA CHANSER ATT
BLI MORGONDAGENS
STORFÖRETAG.”

Bergstrand och syftade på att Obducat efter 20 år som forskningsbolag är på god väg att under kommande år växa kraftigt och nå lönsamhet.

– Särskilt LED-marknaden har tagit stor fart och omsatte 8 miljarder USD i fjol. Våra produkter, de strukturer vi skapar, är en del av denna utveckling. Ökade volymer av LED som tillverkas med Obducats maskiner kommer att öka kraftigt kommande år, spår Lars Tilly.

Obducats nanoimprintlitografi möjliggör hög energieffektivitet i vad som kallas ”framtidens glödlampor”, LED. Jämfört med en glödlampa behövs bara en tiondel så mycket energi för att skapa ljus och jämfört med en lågenergilampa endast 50 procent – tack vare nanostrukturerna. Större delen av energi blir alltså ljus, istället för värme.

– Vi var ett cleantechbolag långt innan begreppet fanns, fortsätter Tilly.

I takt med att både glödlampan och lågenergilampan med farligt kvicksilver fasas ur marknaden spås LED inom kort bli det dominerande alternativet för belysning.

Malmöbaserade LED-bolaget Aaxsus är ett företag som inlett en dialog med Obducat för att göra sina lampor ännu mer effektiva och användbara i allt från ficklampor till gatubelysning. En gemensam demo-lampa med LED-komponenter

tillverkade med Obducats teknik kommer att visas på världsutställningen i Shanghai i höst.

– Teknik som gör våra produkter än mer effektiva är mycket intressant. Nu när LED-marknaden växer gäller det att ligga i absolut framkant, förklarar Edvard Piper, försäljningschef på Aaxsus.

Det är ingen slump att företag som Obducat och Aaxsus har grundats i Öresundsregionen. Här har nanoforskningen redan ett starkt fäste som med etableringen av ESS-centret kommer att växa ytterligare. Siktet är inställt på att skapa ett kluster för både forskning och företagande.

Patrik Lundström från investmentbolaget ENI, specialiserat på nanoteknikföretag och en av Obducats stora ägare, betonade att ”intelligent kapital” är en nödvändighet för att skapa verklig tillväxt för Sverige, Öresundsregionen och enskilda bolag. Därför finns nu planer på att starta en fond som också ska locka utländska riskkapitalister.

Johan Borgström på Nano Connect Scandinavia, ett regionalt samverkansprojekt med bas inom organisationen Øresund Materials i Lund, berättade samtidigt att det redan nu satsas mer än 200 miljoner euro på nanoteknik i regionen.

– Öresundsregionen ska 2020 vara världens centrum för nanoforskning, sammanfattade han.

För mer information, bilder och övriga frågor rörande Obducat, vänligen kontakta vd Lars Tilly, lars.tilly@obducat.com eller 040-36 21 00, alternativt besök www.obducat.com, Obducats hemsida.

Head office
Obducat AB (publ)
Box 580 (Visitor's address:
Geijersgatan 2 A)
SE-201 25 Malmö
Phone: +46 40 36 21 00
Fax: +46 40 36 21 60

